

Landinspektørfirmaet TPC
Kirkeplads 6
3770 Allinge
Att: Tue Pelle Christiansen

FREDSKOV
J.nr. 2024 - 14788
Ref. manks
Den 12. juli 2024

og til

Bornholms Regionskommune
Skovløkken 4, Tejn
3770 Allinge
Att: Rikke Jørgensen

Sendt til: CVR: 26696348 og mail: tue@lsp-tpc.dk; Rikke.Joergensen@brk.dk

Sendt CC til Lodsejere

Tilladelse til ophævelse af fredskovspligt på matr. nr. 37a og 38d Klemensker i Bornholms Regionskommune

Afgørelse

Miljøstyrelsen tillader hermed, at fredskovspligten ophæves på en del af matr. nr. 37a Klemensker, som ligger i Bornholms Regionskommune, med henblik på anvendelse af arealet til råstofgravning. Der sker ophævelse af fredskovspligt på ca. 1,51 ha på matr. nr. 37a Klemensker og ca. 0,22 ha på matr. nr. 38d Klemensker. Se nedenstående kort. Det fredskovspligtige areal på 37a Klemensker er herefter på ca. 0,34 ha, og det fredskovspligtige areal på 38d Klemensker er ca. 1,86 ha.

Kort 1. De områder, hvor fredskovspligten ophæves, er markeret med gul skravering. Fredskov er markeret med grøn skovsignatur. Matrikelgrænser er markeret med hvid

streg. Det resterende fredskovsareal på 37a Klemensker er markeret med rød farve. Ortofoto forår 2023.

Vilkår

1. Projektet gennemføres i overensstemmelse med tilladelse til råstofgravning fra Bornholms regionskommune, som Miljøstyrelsen har modtaget i udkast.
2. Giver regionskommunen afslag i medfør af anden lovgivning, falder denne tilladelse efter skovloven bort.
3. Projektet skal gennemføres som ansøgt den 27. februar 2024.
4. Der skal ved anlægsarbejdet tages mest muligt hensyn til det tilbageværende fredskovspligtige areal, således at der ikke fældes eller beskadiges træer ud over arealet, hvor fredskovspligten ophæves.
5. Der udlægges 150 % erstatningsskov, svarende til i alt 2,60 ha. Ved ophævelsen på 37a Klemensker, udlægges der erstatningsskov på 2,27 ha, og ved ophævelsen på 38d Klemensker udlægges der erstatningsskov på 0,33 ha.
6. Vilkåret om erstatningsskov på i alt 2,60 ha opfyldes ved etablering af skov på i alt 3,27 ha som beskrevet i efterbehandlingsplanen. Ansøger har allerede planlagt etablering af ny skov på ca. 0,35 ha på 37a Klemensker, hvilket Miljøstyrelsen hermed godkender. Der skal derfor kun etableres yderligere i alt 2,25 ha.
7. Erstatningsskoven skal udgøres af løvskov, og der kan medtages op til 10 % lysåbne naturarealer i erstatningsskovaarealet.
8. Miljøstyrelsen har i denne afgørelse godkendt areal til erstatningsskov, og samtidig godkendt, at dette om muligt etableres ved naturlig foryngelse.
9. Der skal stilles bankgaranti for det fredskovspligtige erstatningsareal, som først etableres, når gravearealet er afsluttet. Garantien frigives efterhånden, som Miljøstyrelsen godkender erstatningsarealet. Miljøstyrelsen skønner, at garantien skal udgøre ca. 40.000 kr./ha.

Afgørelsen er truffet i medfør af § 6, stk. 1, og § 39 i skovloven (lovbekendtgørelse nr. 690 af 26. maj 2023) og § 1, 4, stk. 1, nr. 2 og 5 i bekendtgørelse om erstatningsskov og særlige regler vedrørende kystbeskyttelse på fredskovspligtige arealer mv. (nr. 60 af 21. januar 2019).

Denne afgørelse vedrører kun forholdet til skovloven. Du skal derfor være opmærksom på, om der er planlægningsbestemmelser, fredninger, servitutter eller tilladelser/dispensationer efter anden lovgivning, som kan være nødvendig for gennemførelse af projektet. Du skal selv ansøge direkte hos de pågældende myndigheder, også selvom de evt. har modtaget denne afgørelse i kopi.

Hvis ophævelsen af fredskovspligt medfører rydning af skov, skal rydningen meddeles til kommunen med henblik på en vurdering af projektets virkninger på miljøet (VVM).

Miljøstyrelsen drager omsorg for, at ophævelse af fredskovspligten noteres i matriklen ved indberetning til Geodatastyrelsen.

Afgørelsen må ikke udnyttes, før klagefristen på 4 uger er udløbet. Hvis afgørelsen påklages, har det opsættende virkning. Det betyder, at afgørelsen i så fald ikke kan udnyttes, før klagemyndigheden eventuelt stadfæster afgørelsen.

Bortfald af afgørelsen

Tilladelsen bortfalder, hvis arealet ikke tages i brug til det ansøgte formål senest 3 år fra afgørelsens dato. I så fald genindtræder fredskovspligten, og arealet er herefter omfattet af skovlovens bestemmelser.

Eventuel erstatningsskov, som er pålagt fredskovspligt ved tidspunktet for bortfald af denne afgørelse, bibeholdes som fredskovspligtigt areal.

Det påhviler den til enhver tid gældende lodsejer at indberette arealet til Miljøstyrelsen til gennotering af fredskov i tilfælde af bortfald af tilladelsen.

Fortidsminder

Hvis det under arbejdet konstateres, at der er jordfaste fortidsminder, skal arbejdet straks standses, og fundet skal anmeldes til det lokale arkæologiske museum.

Dette fremgår af museumslovens § 27. Der henvises yderligere til § 25 i samme lov, der fastslår, at den, for hvis regning et jordarbejde skal udføres, før igangsætning af arbejdet kan anmode vedkommende kulturhistoriske museum om at tage stilling til, om arbejdet indebærer risiko for ødelæggelse af væsentlige fortidsminder.

Redegørelse for sagen

Den 27. februar 2024 modtog Miljøstyrelsen en ansøgning fra Landinspektørfirmaet TPC vedrørende tilladelse til råstofindvinding i fredskovsnoterede arealer på ejendommene matr.nr. 37a og 38d Klemensker.

Ejerne af ejendommene er:

- Matr.nr. 37a Klemensker beliggende Kuregårdsvej 14, 3782 Klemensker, BFE nr. 8730325 tilhørende Carsten Kofod, Kuregårdsvej 12, 3782 Klemensker.
- og
- Matr.nr. 38d mfl. Klemensker beliggende Dyndegårdsvej 22, 3700 Rønne, BFE nr. 9854130 tilhørende Kim Nielsen, Aarsballevej 2, 3700 Rønne.

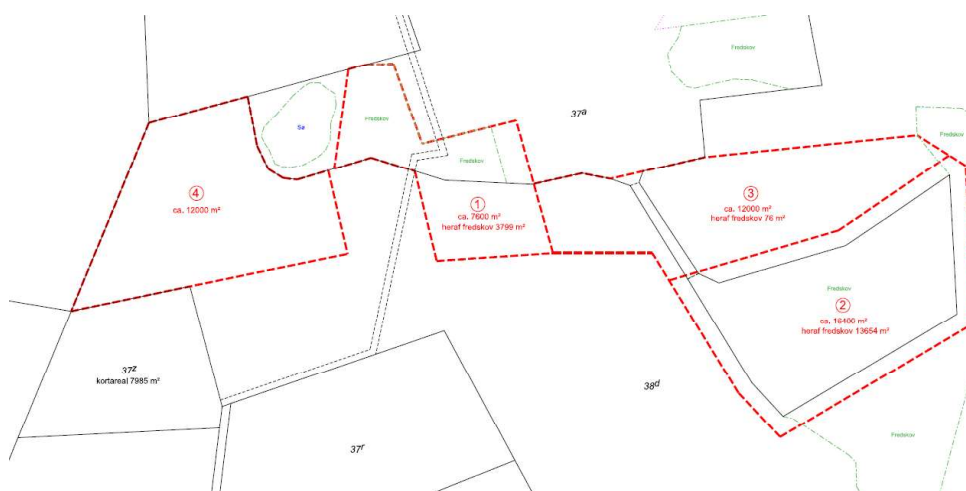
Carsten Flemming Kofod driver Bjerpegård Grusgrav, som den 19. maj 2016 fik fornyet tilladelse til råstofindvinding bl.a. med formål at udvide det eksisterende område fra tidligere råstoftilladelse af 11. december 2013. Samtidig med råstoftilladelsen fra 2016 traf Naturstyrelsen samme år afgørelse om ophævelse af et i 2012 pålagt fredskovsareal, som var udlagt som erstatningsskov.

På grund af stor efterspørgsel de sidste mange år er de eksisterende grusforekomster mere eller mindre udnyttet inden for den foreliggende råstoftilladelse fra 2016. Carsten Kofod har derfor henvendt sig til sin nabo Kim Nielsen og Bornholms Regionskommune med henblik på at få en ny råstoftilladelse på deres fælles arealer. Der er i de kommende år planlagt store anlægsprojekter, hvorfor forbruget af grus på Bornholm ikke foreløbig vil mindskes. Samtidig er der udfordringer med indvinding i andre grusgrave samt i

havet omkring Bornholm herunder at fremskaffe den nødvendige kvalitet og mængde, hvilket er bekræftet af Bornholms Regionskommune.

Carsten Kofod har forelagt Bornholms Regionskommune 4 delområder, hvor der forefindes de rette forekomster af grus, og i samarbejde med Bornholms Regionskommune er der ved at blive igangsat forarbejderne til en ny råstoftilladelse.

Alle områder er udpeget som råstofområde i kommuneplanen. Planen er, at områderne udvindes i rækkefølgen 1-2-3-4, således at det ene område gøres færdigt, før det næste påbegyndes.

Kort 2. Kort fra ansøgningsmateriale, som viser delområder, der udvindes i rækkefølgen 1-2-3-4.

Det betyder, at der eventuelt kan etableres skov på delområde 1 inden gravning på områder 2 iværksættes. Herved kan vilkåret om bankgaranti mindskes.

Der er noteret fredskov på hovedparten af arealet for delområde 1, som ligger på matr.nr. 37a Klemensker. Fredskovsarealet blev pålagt som erstatningsskov i forbindelse med tidligere råstoftilladelse og har derfor endnu ikke nået at få karakter af højstammet skov.

Hovedparten af arealet for delområde 2 er ligeledes noteret som fredskov og er også blevet pålagt som erstatningsskov i forbindelse med tidligere råstoftilladelser, hvor fredskovspligtige arealer har været noteret på arealer med grusforekomster. Fredskovsarealerne for delområde 2 og 3 på matr.nr. 38d Klemensker er af ældre dato, men fremgår ikke af matrikelkortet fra 1983. Arealerne er taget med, da der skal graves dybt for at nå ned til grusforekomsterne, og dermed skal der laves et tilstrækkeligt skråningsanlæg, så skrænterne ikke skrider ned.

Der stilles vilkår om etablering af erstatningsskov på 2,60 ha. Arealet svarer til 150 % af det areal, hvor fredskovspligten ophæves. Da arealet, hvor fredskovspligten ophæves, primært er løvskov, skal erstatningsskovsarealet ligeledes udgøres af løvskov.

Der foreligger en efterbehandlingsplan for Bjergegård grusgrav i udkastet til tilladelse til råstofgravning. Det fremgår, at begge de to fredskovspligtige arealer skal retableres som skov, og at der skal etableres et fredskovspligtigt areal, som forbinder det vestlige fredskovsstykke med den eksisterende fredskov længere mod øst. Det retablerede areal udgør ca. 3,27 ha (Kort 3), hvilket betyder, at Miljøstyrelsens krav om erstatningskov opfyldes såfremt efterbehandlingsplanen gennemføres.

Skovarealerne søges etableret ved naturlig foryngelse, men Miljøstyrelsen vil dog stille krav om, at arealer, som ikke er sprunget i skov 10 år efter indvindingens ophør, skal tilplantes med henblik på at sikre bevoksning på de fredskovspligtige arealer.

Kort 3. Skovarealer jævnfør efterbehandlingsplanen.

Bilag IV-arter

Bilag IV-arter¹ er strengt beskyttede dyre- og plantearter. Det følger af § 10, stk. 1, i bekendtgørelse nr. 1098 af 21. august 2023 om udpegning og administration af internationale naturbeskyttelsesområder samt beskyttelse af visse arter (habitatbekendtgørelsen), at der inden vedtagelse af projekter/planer (efter §§ 7 og 8), skal foretages en vurdering af, om det ansøgte kan beskadige eller ødelægge yngle- eller rasteområder i det naturlige udbredelsesområde for de dyrearter, der er optaget i habitatdirektivets bilag IV, litra a), eller ødelægge de plantearter, som er optaget i habitatdirektivets bilag IV, litra b), i alle livsstadier. Vurderingen skal fremgå af afgørelsen, jf. habitatbekendtgørelsens § 10, stk. 2.

Ifølge arter.dk er der ikke registreret arter, der fremgår af EU-habitatdirektivets bilag IV, i eller i nærheden af området.

¹ Bilag IV-arter er dyre- og plantearter opført på bilag IV til Rådets direktiv 92/43/EØF af 21. maj 1992 om bevaring af naturtyper samt vilde dyr og planter (habitatdirektivet).

Projektet er dog beliggende inden for det naturlige udbredelsesområde for følgende arter: markfirben, stor vandsalamander, løvfrø, spidssnudet frø, springfrø, vandkalv grøn mosaikguldsmed og stor kærguldsmed samt forskellige flagermusarter.

Markfirben er tilknyttet de åbne naturtyper og især solrige lokaliteter som skrånninger, sten- og jorddiger, sandede bakkeområder mm. Miljøstyrelsen vurderer, at Markfirbenet således ikke vil bruge de nærværende unge skove som levested. Styrelsen vurderer, at de omkringliggende område overvejende er præget af marker og lysåbne arealer og, at der derfor fortsat er mange egnede levesteder for markfirben.

Stor vandsalamander lever i vandhuller på 50-250 m², der fortrinsvis er solbeskinnede, rene og uden fisk. Arten er tilknyttet terrestriske habitater med skjul og fourageringsmuligheder. Sådanne områder er karakteriseret ved at have højt græs, krat og skovbevoksning. Områder med flere nærtstående vandhuller udgør de bedste levesteder. Arten er stedfast i forhold til ynglestedet, men kan vandre op til 1 km fra vandhullet. Da der ikke fjernes vandhuller ved det ansøgte, vurderer styrelsen, at den økologiske funktionalitet opretholdes i området.

Løvfrøens krav til ynglevandhullerne er solbeskinnede vandhuller med rent vand og uden fisk. Rasteområderne i landbiotopen består af højere solbeskinnede vegetation. I skoven er det primært skovbryn og krat, og læhegn og småbevoksninger i det åbne land. Løvfrøen har brug for lysåbent krat i sammenhæng med ynglevandhullet, hvor de kan opholde sig i dagstimerne i yngletiden. Da der i det omkringliggende område fortsat er egnede yngle- og rastesteder for løvfrø, vurderer styrelsen, at den økologiske funktionalitet opretholdes i området.

Spidssnudet frø overvintrer i huller i skoven, og vandrer tilbage til deres ynglevandhul i starten af foråret. Vandringsruten er dog afgrænset af veje og andre faste barrierer. Ynglevandhullerne kan bestå af alt fra små vandhuller til bredden af store søer og kan have vekslende lysforhold. Opholdsstedet er sommeren over lysåbne skove samt enge og moser. Da der i det omkringliggende område fortsat er egnede yngle- og rastesteder for løvfrø, vurderer styrelsen, at den økologiske funktionalitet opretholdes i området.

Springfrøen er tilknyttet vandhuller, som i tilknytning til løvskove som regel er bedre egnede som levesteder end vandhuller langt fra skov, da arten har rasteområde såvel som fourageringsområde i løvskov. Da der i det omkringliggende område fortsat er egnede yngle- og rastesteder for løvfrø, vurderer styrelsen, at den økologiske funktionalitet opretholdes i området.

Stor kærguldsmed findes i solrige vande, ofte steder med en del vandplanter under overfladen langs bredden. Ynglestederne er ofte med knapt så surt vand som eksempelvis Lille kærguldsmeds. I mange tilfælde udgøres ynglestederne af skovsøer eller tørvegrave. Da der ikke fjernes vandhuller ved det ansøgte, vurderer styrelsen, at Stor kærguldsmed ikke påvirkes af det ansøgte.

Flagermus' sommer- og vinteropholdssteder findes oftest i ældre træer med hulheder, huse og lignende strukturer. I den aktive del af året tilbringer flagermusene hele eller dele af natten på jagt efter insekter. Dette kan foregå over vand, langs skovbryn og huse samt inden i skoven. Da de ansøgte arealer ikke er bevokset med ældre skov, vurderer styrelsen, at områderne ikke er egnede yngle- eller rastesteder for flagermus, og vil derfor ikke påvirkes af det ansøgte.

Det er Miljøstyrelsens vurdering, at det konkrete areal, der berøres af projektet, ikke indeholder egnede levesteder for bilag IV-arter. Miljøstyrelsen lægger vægt på, at sagen vedrører forholdsvis ung tæt skov. Det er derfor Miljøstyrelsens vurdering, at det ansøgte ikke vil kunne medføre beskadigelse/ødelæggelse af plantearter eller yngle- eller rasteområder for de dyrearter, der fremgår af habitatdirektivets bilag IV.

Miljøstyrelsen noterer sig, at Bornholms Regionskommune har fremsendt udkast til MV-screening, hvori der er foretaget en vurdering i forhold til bilag IV-arter.

Natura 2000-område

Området er ikke udpeget til et Natura 2000-område, jf. habitat- og fuglebeskyttelsesdirektivet. Nærmeste internationale beskyttelsesområde er Natura 2000-område nr. 186, "Almindingen, Ølene og Paradisbakkerne", der ligger ca. 3 km fra projektet.

Grundet afstanden, er det Miljøstyrelsens vurdering, at projektet ikke vil medføre en væsentlig påvirkning på Natura 2000-området.

Artsfredningsbekendtgørelsen

Miljøstyrelsen gør opmærksom på artsfredningsbekendtgørelsens bestemmelser om blandt andet træfældning. Bestemmelserne har til formål at sikre, at ingen beskyttede fugle eller flagermus forstyrres i yngletiden, indfanges eller slås ihjel. Det indebærer bl.a., at hule træer og træer med spættehuller kun må fældes i september og oktober måned.

Hvis der er forekomst af beskyttede fugle eller flagermus i træer, som ønskes fældet, skal der søges forudgående dispensation fra bestemmelserne artsfredningsbekendtgørelsen. Ansøgningsskema kan findes på Miljøstyrelsens hjemmeside: <https://mst.dk/natur-vand/natur/national-naturbeskyttelse/beskyttede-arter/fredede-dyr-og-planter/>.

Begrundelse for afgørelsen

Efter skovlovens § 6, stk. 1, kan fredskovspligten ophæves på et areal, som ønskes anvendt til andet formål, når særlige grunde taler for det.

Praksis for ophævelse af fredskovspligt er restriktiv. I praksis gives kun tilladelse til ophævelse af fredskovspligt på arealer, som ønskes anvendt til andet end skovdrift, hvis der ikke kan findes en placering uden for fredskov, og hvis hensynet til overordnede samfundsmæssige formål vejer tungere end hensynet til at bevare arealet som fredskov.

I et område, der i den regionale råstofplan er udpeget som graveområde, forudsættes det som udgangspunkt, at den samfundsmæssige afvejning af hensynet til at kunne udnytte eksisterende råstofforekomster over for hensynet til at bevare fredskoven er sket i forbindelse med fastlæggelsen af graveområderne.

Det ansøgte areal er en del af det regionale råstofområde 2.6 Bjerpegård, som er udpeget i Råstofplan 2012-2024 for Region Hovedstaden.

Miljøstyrelsen vurderer, at der er tale om et areal med begrænset biologisk værdi og/eller med en begrænset rekreativ anvendelse, da skoven er forholdsvis ung.

Da arealet er skovbevokset, har Miljøstyrelsen stillet vilkår om, at der skal etableres erstatningsskov på et areal svarende til 150 % af arealet, hvor fredskovspligten ophæves. Der stilles yderligere krav om, at erstatningsskovsarealet skal udgøres af løvskov, da skovarealet, som fjernes, udgøres af løvskov, og det forudsættes, at der kan opnås større biologisk værdi i løvskov frem for nåleskov. Miljøstyrelsen godkender hermed efterbehandlingsplanen, hvoraf det fremgår, at der etableres i alt 3,27 ha skov, når indvindingen er afsluttet. Etableringen af erstatningsskov sker om muligt med naturlig foryngelse, men der stilles krav om plantning på arealer, hvor den naturlige foryngelse ikke lykkes.

På den baggrund finder Miljøstyrelsen, at fredskovspligten kan ophæves på de angivne vilkår.

Klagevejledning mv. jf. § 60 og §§ 62 – 64 i skovloven

Afgørelsen kan påklages til Miljø- og Fødevarerklagenævnet. Klagefristen er 4 uger fra afgørelsen er givet af Miljøstyrelsen.

Følgende er klageberettigede:

- Adressaten for afgørelsen.
- Enhver, som i øvrigt har en individuel væsentlig interesse i sagen.
- En berørt nationalparkfond oprettet efter lov om nationalparker.
- Landsdækkende foreninger og organisationer, hvis hovedformål er beskyttelse af natur og miljø.
- Landsdækkende foreninger og organisationer, som efter deres formål varetager væsentlige rekreative interesser, når afgørelsen berører sådanne interesser.
- Lokale foreninger og organisationer, som har en væsentlig interesse i afgørelsen.

En klage skal sendes via Klageportalen, som du kan tilgå via forsiden af Nævnenes Hus: <https://naevneneshus.dk/>. Man logger på med MitID, hvorefter man anvender selvbetjeningsløsningen. Klagen vil indledende blive behandlet af Miljøstyrelsen. En klage er indgivet, når den er tilgængelig for Miljøstyrelsen på Klageportalen. Ved indgivelse af klage, skal der betales et gebyr på 900 kr. for borgere og 1.800 kr. for virksomheder, organisationer og offentlige myndigheder.

Miljø- og Fødevarerklagenævnet afviser klager, der kommer uden om Klageportalen, hvis der forinden ikke er ansøgt om og bevilliget ”fritagelse for brug af Klageportalen”. Hvis du ønsker at blive fritaget for at bruge Klageportalen, skal du sende en begrundet anmodning til Miljøstyrelsen. Miljøstyrelsen videregiver herefter til anmodning til Miljø- og Fødevarerklagenævnet, som herefter træffer afgørelse om, hvorvidt din anmodning kan imødekommes.

Hvis du vil indbringe afgørelsen for domstolene, skal sagen anlægges inden 6 måneder fra meddelelsen af afgørelsen.

Du er velkommen til at ringe til Miljøstyrelsen, hvis du har spørgsmål til afgørelsen.

Med venlig hilsen

Manne Kjell Suadicani

+45 20 11 65 40

manks@mst.dk

Øvrige henvendelser vedr. fredskov:

fredskov@mst.dk

+45 21 76 54 60 (hverdage kl. 9-15)

Kopi til:

- Bornholms Museum, att. Finn Ole Sonne Nielsen: CVR 38270311
- Bornholms Regionskommune: CVR 26696348
- Danmarks Naturfredningsforening: CVR 60804214
- Danmarks Naturfredningsforening Bornholm: bornholm@dn.dk
- Dansk Botanisk Forening: CVR 20538228
- Dansk Ornitologisk Forening, lokalt: bornholm@dof.dk
- Dansk Ornitologisk Forening, centralt: CVR 54752415
- Friluftsrådet: CVR 56230718
- Lepidopterologisk Forening: CVR 35261141

Miljøstyrelsen er bemyndiget til at træffe afgørelse i henhold til skovloven på Miljøministeriets vegne, jf. § 27 i bekendtgørelse om delegation af opgaver og beføjelser til Miljøstyrelsen (nr. 1514 af 25. juni 2021).